

MARUXÍA Nº 24

Viaxe a Portugal - A Mariña ten historia - Premios - Día da Muller - AFroFéminas - Entrevistas
Educación Física - Imaxe Persoal - A Mariña pensando en Feminino - Viaxe a Londres - Xadrez
Intercambio Santa Comba - Viaxe a Francia - Despedidas - Saídas Formativas - Letras Galegas

Maruxía nº 24

Edita:

Asociación Cultural Os Matos
Equipo de Dinamización da
Lingua Galega
Biblioteca

Coordinación da edición:

Miruca Parga Valiña

Colaboración na revisión lingüística:

Neves Cando López

Imaxe da portada:

Laura Fernández Galán

Impresión:

Gráficas Arfe - Burela

Depósito Legal:

LU-171-00

Maquetación e deseño:

Andrea Santos Pereiro
Nicolau Vizoso López
Yaiza Rivas Rivas
Carolina Basanta Val
Álex Gómez Sixto
Lorena Regil Álvarez
Yago Montenegro González
Antonio Teijeiro Fernández
Zaira Aguiar Cantera
Gabriel Otero López
Laura Fernández Galán

Colaboración na maquetación:

Margarita López Periago
José Luis Fernández Pérez
Karina Parga Chao

Ano de edición:

2018

Na maquetación da revista empregamos programas libres:
Scribus, Gimp e Libreoffice, todo baixo Linux Mint.

ÍNDICE

Editorial	4
Viaxe a Portugal	5
Xubilación de Fausto López Darriba	6
Charla STEM: Que ten que ver a química con nós?	7
Manifesto 8M do Día da Muller	8
Obradoiro para fomentar a desracialización	9
Antón Niño Fernández, un profesor que camiñou con nós	10
Visita ao CINBIO de Vigo	11
Torneo de xadrez	12
Actividades do dpto. de Imaxe Persoal	13
Visita á Coruña	14
Excursión a Lugo e visita a Meira	15
Fundación Indecum e visita do Vicepresidente da CCG	16
Actividades do dpto. de Educación Física	17
Ruta histórica pola Mariña	18
Viaxe a Londres	20
XIV Intercambio a Francia	22
Obradoiro da prehistoria	25
Intercambio con Santa Comba	26
Entrevista a Ana Carreira	28
Visita á Facultade de Informática	30
A Mariña pensando en feminino	31
Patakas Bravas no Luar da TVG	32
Xubilacións: Bríxida Pino e José Luis Mariño	33
Correlingua 2018	34
Cómic <i>Leonardo e os fontaneiros</i> Especial Letras Galegas	35
Premios da A. C. Os Matos	36
Pasatempos	40
Letras Galegas: As leccións de vida de M ^a Victoria Moreno	41
Orla 2º BAC 2018	42

EDITORIAL

Once é o número de alumnas e alumnos que este curso 2017/18 maquetou a revista *Maruxía* n.º 24. Once compañeiros que xuntos preparamos un planillo, un documento no que se colocan os contidos de cada páxina, para seguir unha orde. Ademais, para elaborar a revista, necesitamos a axuda doutras persoas, xa foran do centro ou de fóra, que nos axudaron a completala enviando textos, fotos, contestando as preguntas dos nosos compañeiros que fixeron de reporteiros, entrevistadores etc.

Maquetar foi, posiblemente, o traballo que máis nos gustou a todos. Contando coa propia imaxinación e con algunhas nocións de deseño gráfico puidemos ir creando as páxinas deste n.º 24. Con moito esforzo e seguindo as instrucións dos profesores Miruca Parga e José Luis Fernández, conseguimos elaborala.

O son das teclas na aula nunca cesou ata rematar o traballo, coma sempre, xustos de tempo e con présa, pero foi un labor feito con cariño. No proceso houbo algúns tropezos que fomos solucionando, pero iso non foi un problema para poder rematar a *Maruxía* deste ano e para que puidera chegar a ti que neste momento a estás lendo.

Por se o dubidas, facer unha revista non é nada doado, mais coa axuda de compañeiros como os que me tocou este ano, ata podes pasalo ben.

Grazas a todas e a todos os que puidestes facer posible este curso a revista. Esperemos que perdure moitos anos máis neste centro e que as xeracións futuras a fagan co mesmo entusiasmo co que a fixemos durante todos estes anos.

Andrea Santos Pereiro, 4º ESO

Viaxe a Portugal

Alumnado de 1º de Bacharelato

O alumnado de 1º de BAC fixo unha viaxe a Portugal a primeira semana do curso. O noso primeiro destino foi Porto, concretamente a Casa da Música. Outros lugares de interese turístico que visitamos foron: a Sé catedral, a Torre dos Clérigos, a Avenida dos Aliados, o mercado de Bolhao, o café Majestic e a Estación San Bento.

Tamén estivemos en Aveiro, onde visitamos un ecomuseo no cal vimos o proceso de elaboración do sal mariño. A continuación, fomos a Nazaré e baixamos ata o faro onde se rexistraron as ondas máis grandes do mundo e onde se celebra un campionato de surf a nivel mundial. Gozamos das vistas da vila dende o Mirador do Suberco e acabamos o día na praia vendo os míticos secadoiros de peixe e aproveitando para facer unha sesión de fotos con posta de sol incluída.

Desde alí, dirixímonos á capital portuguesa, Lisboa. Alí visitamos o Mosteiro dos Xerónimos co seu magnífico claustro de arquitectura manuelina e a Torre de Belém.

O último día, no Parque das Nacións, visitamos o Oceanário de Lisboa, considerado o segundo acuario máis grande de Europa e despedímonos do centro histórico percorrendo as rúas e prazas: a do Comercio, a do Rossio, a da Figueira, o Chiado, as ruínas do Carmo, a Casa dos Bicos e o elevador de Santa Justa.

Foi unha experiencia inesquecible que se resume en AMIZADE, COMPAÑEIRISMO e MOITA DIVERSIÓN.

XUBILACIÓNS

FAUSTO LÓPEZ DARRIBA

Mª Isabel Crecente Rodríguez, profesora do IES Perdouro

Fausto López Darriba naceu en Lugo, nunha casa situada na histórica Calzada da Fonte. De noviño asistiu á escola de Don Xosé Mouriz, mestre que deixou nel unha pegada moi importante. Aos denazove anos, converteuse en docente, algo que tiña moi claro.

Mestre inquedo e comprometido, comezou a súa andaina profesional no ano 1972, nunha escola unitaria con trinta alumnos, en Córneas (Baleira) ensinando a rapaces de entre seis e doce anos. No seguinte ano exerceu en Friol, durante tres cursos académicos e con adultos que se preparaban para obter o Graduado Escolar, nun horario intensivo (de tres da tarde a dez da noite). Despois dos tres anos por Friol, foi cando se acercou á Mariña, concretamente a Viveiro, novamente con adultos e durante un curso académico.

No ano 1977 vén para Burela, segue con adultos e completa o seu horario coa atención a rapaces con dificultades especiais. Máis tarde pasará a ser mestre de primaria e logo de secundaria. Primeiro no CEIP Virxe do Carme e no curso 1997-1998 incorpórase ao IES Perdouro, onde permanecerá ata a súa xubilación no ano 2017. Impartiu Matemáticas, Lingua Galega, Ciencias Naturais e Bioloxía e Xeoloxía, ao longo dos corenta e cinco anos de actividade educativa.

Durante todo o seu periplo educativo exerceu cargos directivos, sendo Xefe de Estudos, con total adicación, sen escatimar tempo.

Fausto ensinou, educou, formou e tamén, segundo as súas propias palabras, aprendeu a ser cada vez mellor profesional. Agora comeza outra nova etapa, das moitas que leva emprendido, etapa que seguro vai desenvolver moi sabiamente e sacándolle o maior proveito posíbel. Ben merecido o ten tanto el coma os seus!!!

ACTIVIDADES NO CENTRO

Charla STEM: QUE TEN QUE VER A QUÍMICA CON NÓS?

Noel Díaz García e Miguel Alves Veloz, 4º ESO

O venres 16 de febreiro tivo lugar na biblioteca do IES Perdouro unha charla sobre química (biotecnoloxía, fármacos, plásticos...) para o alumnado de 3º e 4º de ESO.

O profesor de Química Orgánica da USC, Ricardo Rigueira Vega, falounos sobre a importancia e o uso da química nas nosas vidas e na natureza, así como a súa utilización nos fármacos, nos plásticos... Nesta charla tamén nos definiu palabras como biotecnoloxía, ecoloxía, nanotecnoloxía e outras ciencias.

Despois, púxonos exemplos da relación desta ciencia con aspectos da nosa vida cotiá. Por exemplo, coa alimentación e a maneira de cociñar ou de conservar os alimentos. O café non ten o mesmo sabor se o facemos a 90°C ou a 110°C, é dicir, coa temperatura a que o elaboramos na casa ou a que se utiliza nunha cafetería. Tamén aprendemos por que os alimentos se conservan grazas ao escabechado ou á curación (deshidratación), etc. Expuxo tamén o caso de principios químicos naturais como o extraído da semente dun tipo de teixo que se utiliza en tratamentos contra o cancro. Como a produción natural non é suficiente, a industria química fabrica un principio sintético baseado no natural para poder satisfacer as necesidades a nivel mundial. Grazas tamén aos avances da bioquímica, a anestesia puido producirse a gran escala, o mesmo que ocorre coa aspirina. A continuación, incidiu na importancia práctica desta disciplina e nas mentiras que sobre ela utilizaron grandes industrias para vender os seus produtos.

A charla finalizou cunha rolda de preguntas que o profesor contestou moi amablemente.

ACTIVIDADES NO CENTRO

MANIFESTO 8M

Andrea Rivas Villarquide, 1º BAC

Son muller porque creo na igualdade.

Son muller porque me educaron coa frase “así non se comporta unha señorita”.

Porque nos asasinaron por bruxas, por putas, por monxas, por histéricas, e máis.

Son muller porque nos humillaron: por querer estudar, traballar e gañar o mesmo.

Porque a xente é ignorante, feminismo non é igual a feminino.

Feminismo significa IGUALDADE.

Son muller e son presa dun sistema patriarcal.

O meu periodo é un tema tabú, o meu vello dá asco, debo esperar o meu príncipe azul [...]

E quizais deba, pero NON QUERO!

Son muller e os estereotipos impórtanme unha merda.

Podo dicir groserías, sentar como me apeteza, podo estar con quen desexe, contar os meus logros e ter o meu propio patrimonio.

Son muller porque me visto para min;

porque non aguanto humillacións, porque non quero ser túa nai senón a túa compañeira, porque non necesito que me paguen a conta nin moito menos que me gañen como trofeo.

Son muller porque isto é ser muller.

Polo que vivín, polo que vivirei.

Polas que foron, polas que virán.

Inconformistas, para ser libres transformamos a realidade.

Para ser libres somos feministas!

ACTIVIDADES NO CENTRO

OBRADOIRO PARA FOMENTAR A DESRACIALIZACIÓN

Andrea Santos Pereiro, 4º ESO

Varios grupos de alumnas e alumnos de ESO tiveron un obradoiro sobre desracialización e empoderamento da muller. Coa colaboración de Antoinette Torres Soler, nacida na Habana, Cuba. Ela é a creadora e directora dunha revista dixital chamada *Afroféminas*. Un dos principais motivos de por que o fixo foi o de botar en falta unha voz para a muller negra en España. Na revista fala de feminismo negro e tamén de moitos temas relacionados. Anima as mulleres a comezar unha reflexión sincera sobre a muller negra. Falou sobre a racionalización, un mecanismo de defensa que consiste en xustificar accións de tal maneira que eviten a censura. Con iso quérese dar unha "explicación lóxica" dos sentimentos, pensamentos ou condutas que, doutro modo, provocarían ansiedade ou sentimento de inferioridade ou culpa. Aplícaa ao racismo, ela di que é algo que non é tanxible; non se poden dar cifras nin porcentaxes de cando e canto existe nunha sociedade.

A continuación, por grupos, nun folio, cunha plantilla, había que crear con goma eva de purpurina, dous personaxes de distintas profesións, evitando os prexuízos do racismo e o machismo.

Antoinette quere promover que o racismo se extinga, que non por ser dunha cor diferente haxa que ter límites, xa sexa á hora de encontrar traballo, nos estudos ou en calquera outra circunstancia.

Nos últimos anos, Antoinette destacou impartindo conferencias e talleres en universidades de Nova York, Madrid, San Sebastián, Mallorca, Zaragoza, Alcalá de Henares etc. E moitos máis que lle quedan.

Foi un pracer poder contar con alguén que ten moita enerxía á hora de falar e a quen se lle nota a leguas que lle gusta o que fai.

XUBILACIÓNS

Antón Niño, o profesor que camiñou con nós

Sara Gil Cordido, ex-alumna

Cada vez teño máis claro que a vida consiste en cerrar etapas. O IES Perdouro terá que engadir un nome ao seu pasado. Como entender agora este centro sen ter a Antón Niño Fernández paseando polo corredor? Non é nada doado para as xeracións que durante seis setembros da nosa vida recibimos un novo curso académico da súa man. Dise rápido, mais pararse a pensar nun profesor co que medrachas dende o primeiro ata o último curso de instituto, co que madurachas durante seis anos da túa vida. Non hai ninguén que poida dicir que viviu ese proceso cara a cara con varias decenas de corazóns que estaban na súa época máis tola. Medramos ao seu carón... e el medrou con nós. Porque si, houbo un día no que Antón chegou á clase e nos ensinou fotografías da súa voda. Mais houbo tamén un día no que nos ensinou fotos do seu fillo, que acababa de coñecer o mundo. E iso, non pasa con calquera. E tamén vivimos algunha que outra baixa por problemas de saúde e desexamos que el volvera canto antes. Dalgunha maneira, "relixión" só tiña sentido se ía ligada ao seu nome.

E con Antón tivemos debates sobre a propia relixión, sobre a homosexualidade, sobre o aborto, sobre a Igrexa, sobre a adolescencia e sobre todo o que nos bulía pola cabeza. Cando moita outra xente non se sentaba a falar con nós, el facíao. Porque Antón pasou de coñecernos no instituto a coñecernos como persoas.

E houbo días nos que lle entregamos tarde as postais, días nos que copiamos nos seus exames (sentímolo, Antón) e días nos que nos tivo que berrar un chisco porque non parábase de falar. Pero o importante é que nos apoiou se tiñamos algún problema, aconsellounos para tirar sempre adiante cando o precisamos e que nos puxo fronte a nós a bondade feita persoa. Con transparencia, cariño, tenrura e dedicación.

Os mesmos valores cos que seguirá percorrendo o camiño da vida aló onde o leve, os mesmos valores cos que abrazará aos seus seres máis queridos nesta época tan distinta que chega agora. Os mesmos valores que se nos virán á mente cando este 15 de decembro se lle diga «ata pronto» por todo o alto ou sempre que o saudemos pola rúa, onde sexa. Grazas por todo. Que a vida te trate con toda a bondade do mundo.

ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES

VISITA AO CINBIO DE VIGO

Pablo Delgado Domínguez, 4º ESO

O alumnado de 4º de ESO visitou o martes 24 de abril o CINBIO (Centro de Investigacións Biomédicas) en Vigo.

Cando chegamos alí, a directora do Centro, África González, deunos a benvinda e explicounos o que iamos facer.

En primeiro lugar, explicáronnos en que ámbitos traballa o CINBIO:

- C: cancro
- I: inmunoloxía e inflamación
- N: neurociencia/neuroloxía
- BI: biosaúde e envellecemento activo
- O: obesidade e enfermidades metabólicas

Tamén nos dixeron que o Centro estaba formado por 14 grupos distintos, con 200 investigadores e 11 módulos de traballo. Visitamos os módulos de Histoloxía, Neuroloxía, Inmunoloxía e Microscopía e alí explicáronnos os labores que realizaban e deixáronnos utilizar os microscopios. Informáronnos de que traballaban con ratas e como podían conseguir que unha neurona extraída dun destes animais cambiase; nós puidemos utilizar unha micropipeta e facer unha electroforese.

ACTIVIDADES NO CENTRO

TORNEO DE XADREZ

Laura Quiroga Rivas, 2º ESO

A finais de maio comezou a edición 2018 do torneo de xadrez do IES Perdouro, que xa vai pola cuarta convocatoria. Nesta ocasión inscribíronse 32 xogadores entre os que 11 rapazas, o que supón a mellor proporción de todos os anos.

Este evento organizouno Manuel Vilariño, que é profesor de Matemáticas e de Xadrez e o alumnado da materia optativa de Xadrez de 2º de ESO. Os seus alumnos e alumnas da materia optativa participaban de oficio.

O torneo dividiuse en catro grupos. No primeiro, impúxose Álvaro Fernández de 1º de ESO; no segundo, Paula Enríquez, de 2º de ESO; no terceiro, Marta Rodríguez de 2º de ESO, e no último, Sergio Alonso de 3º de ESO. Estes catro xogadores/as disputaron as semifinais.

No momento de escribir esta crónica estase a celebrar a final entre Álvaro e Paula, a tres emocionantes partidas.

A competición desenvolveuse na aula 114. Nas partidas máis disputadas, dispoñíase dun reloxo para que non se prolongara máis alá do período de lecer.

Eu destacaría o alto nivel dos principantes e a deportividade presente en todo momento durante a competición. Para min, este concurso segue a celebrarse exitosamente ano tras ano, debido a que ao alumnado lle gusta e proporciona un desenvolvemento máis lúdico de certas capacidades que traballamos noutras materias.

ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES

Actividades do Departamento de Imaxe Persoal

Javier Rouco Martínez, xefe do dpto. de Imaxe Persoal

CONGRESO

O II Congreso de Imaxe Persoal tivo lugar a principios deste ano. Falouse en profundidade das técnicas de cirurxía de trasplante capilar. Como ponentes estiveron o Dr. Salvador Ramos Rey (Licenciado en Medicina e Cirurxía) e Javier Rouco Martínez (Enfermeiro e xefe de departamento de Imaxe persoal do IES Perdouro). O obxectivo: acercar o alumnado e os profesionais do sector de peiteado ao coñecemento das distintas técnicas cirúrxicas de transplante capilar.

ERASMUS +

Os profesores do departamento de Imaxe Persoal traballan na súa propia formación e na do seu alumnado achegándolles técnicas punteiras con recursos actualizados que encaixan coa demanda do sector. O ciclo formativo de grao medio de Peiteado e Cosmética Capilar perfila os futuros profesionais do estilismo como directores técnicos artísticos do sector de peiteado, especialistas no campo profesional da barbería, en asesoría de vendas en cosmética e como técnicos de corte de cabelo e coloracións capilares. Este curso viaxaron a Italia e Portugal catro alumnos do ciclo que se beneficiaron dunha bolsa Erasmus para o desenvolvemento do módulo de Formación en Centros de Traballo.

ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES

Este mesmo departamento coordinou a principios deste ano unha viaxe co alumnado do ciclo medio de Peiteado e Cosmética Capilar á Feira Internacional "Expocosmética" do Porto para coñecer as novidades do sector de peiteado e barbería.

ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES

Viaxe á Coruña

Luis Pernas Maseda e Sergio Alonso Mon, 3º ESO

O martes 20 de febreiro de 2018 foi un martes diferente para o alumnado de 3º de ESO debido a que fomos de viaxe á Coruña para gozar dunha nova experiencia na Domus e no Museo de Arte Contemporánea.

Ás 8:30 h xa estabamos todos sentados no autobús e listos para dirixirnos á Coruña. O primeiro que visitamos foi a Domus, un museo interactivo onde pudemos coñecer distintos aspectos sobre as distintas etapas da vida dun ser humano. Alí tivemos unha práctica guiada de aproximadamente dúas horas e media no laboratorio da propia Domus, onde manexamos materiais idénticos aos que hai en laboratorios de alto prestixio. Producimos bacterias cunha proteína especial que os científicos precisan para experimentar con ela e atopar un solución contra a arterioesclerose. Ao rematar esta difícil, pero, ao mesmo tempo, divertida tarefa, gozamos dunha hora de descanso na cal pudemos percorrer a Domus pola nosa conta. Ao redor das dúas da tarde, xantamos en Marineda, onde tamén tivemos tempo de lecer ata as 4 da tarde.

Despois disto, tocounos prestar atención a algo moi interesante: unha increíble exposición da pintora catalana Lita Cabellut, unha artista cunha dura infancia pero que puido conseguir o seu soño de ser pintora e, ademais, unha das pintoras máis cotizadas do mundo actualmente.

Ao final destas visitas aos museos dispuxémonos a volver á casa despois deste día didáctico, á vez que lúdico.

ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES

Excursión a Lugo e visita a Meira

Carolina Basanta Val, 4º ESO

O 4 de abril, o alumnado de 4º de ESO fixemos unha viaxe a Lugo e a Meira.

Primeiro, visitamos a exposición de instrumentos do CENTRAD (Centro de Artesanía e Deseño), na que nos explicaron a súa procedencia. Visitamos diferentes salas, nas que vimos instrumentos relacionados coa música tradicional galega. Despois vimos a exposición de olería, onde nos falamos sobre os recipientes que se utilizaban na vida cotiá e sobre os tipos de cerámica que albergaban as salas e a súa procedencia.

Ás 12 da mañá dirixímonos á Fundación TIC, onde primeiramente nos informaron sobre o seu labor. Despois, pasamos ao control de son, onde nos explicaron como manexalo e as características coas que debía contar esta sala. Logo, estivemos no control de realización e alí déronnos a coñecer a función de cada un dos aparellos. Para rematar a visita, gravamos un telexornal e, ao finalizalo, amosáronnos o vídeo xa editado e regaláronnos unha memoria USB como recordo da visita.

Despois de facer unha parada para comer, fomos ao nacemento do Miño. Alí, explicáronnos de onde proviña a auga do nacemento do río, a polémica que existiu para determinar onde nace e a conclusión á que chegaron os expertos en hidrografía.

A continuación, fomos ver o mosteiro de Santa María de Meira. Antón Niñe e a técnica de turismo de Meira informáronnos sobre a data de construción da igrexa e sobre a súa historia. Antes de marchar para Burela, agradecémoslles que nos dedicaran o seu tempo.

ACTIVIDADES NO CENTRO

Fundación Indecum

Yaiza Rivas Rivas, 4º ESO

O pasado xoves 19 de abril fun citada na sede da fundación Indecum en Burela con motivo de que dúas das miñas fotografías que presentara ao concurso Imaxiña 2017 foron finalistas.

Asistiu o presidente da fundación, Marcelino Luna Almarza, que foi o que me entregou o premio, e xunto a el encontrábase o fotógrafo José María Álvarez, o cal formou parte do xurado, e mais Héctor Manasé, que foi o encargado da decisión final.

A fotografía gañadora foi unha imaxe dun cogomelo cun fondo boscoso. E a gañadora do terceiro, unha imaxe das Tetas da Vinculeira. As dúas da miña autoría.

O segundo premio foi para Nerea Yáñez, alumna do IES Alfoz-O Valadouro, que presentou unha fotografía do mar.

Visita do Vicepresidente do CCG

Antón Niñe Fernández, presidente da A. C. Os Matos

O 11 de abril, o IES Perdouro e a A. C. "Os Matos" ofrecéronnos a posibilidade de entrar en contacto cun persoeiro relevante da nosa cultura. Como é sabido, o noso colectivo leva adiante un labor cultural que complementa a actividade docente, procurando fomentar o uso do noso idioma e o coñecemento da nosa terra a través de persoas e colectivos que traballan no desenvolvemento de Galicia.

Xosé López García, xornalista, profesor universitario e Vicepresidente do Consello da Cultura Galega axudounos a coñecer máis de preto o labor desta institución. O profesor López García é natural de Cirio en Pol. Licenciouse en Ciencias da Información, sección de xornalismo, na Universidade Complutense de Madrid, e doutorouse na Universidade de Santiago de Compostela. Durante varios anos alternou o xornalismo coa docencia. Agradecemoslle que cando lle propuxemos vir a Burela aceptou o noso convite sen poñer ningún reparo.

Actividades de Educación Física

Benxa Soto Cotón, profesor de Educación Física

VIAXE Á NEVE

Durante tres días, alumnas e alumnos de 1º de ESO viaxaron á neve para experimentar unha nova forma de realizar actividade física nun contorno diferente e de iniciarse nunha nova modalidade deportiva. Este grupo tivo a oportunidade de beneficiarse dos efectos positivos a nivel físico, mental e emocional que ten o feito de estar convivindo e realizando xogos cooperativos, de imitación, representación, xogos baseados na intuición e/ou razoamento. Todo isto foi propiciado polo ambiente idóneo afastado de teléfonos móbiles, de internet, de televisores reproducindo programas lixo ou telexornais repletos de novas negativas.

GOTAS PARA NÍXER

Organizouse unha carreira solidaria, convocada por Unicef, para o alumnado de 1º e 2º de ESO co fin de recadar fondos para axudar a levar auga, saneamento e hixiene aos nenos e nenas nixerianos. O percorrido foi no parque do hospital un día de sol. Felicitamos ao alumnado e aos seus patrocinadores!!

DÍA DA BICI

O xoves 19 de abril organizouse un acto para conmemorar o Día Mundial da Bicicleta. Tratouse dunha actividade onde os alumnos e profesores que así o decidiron saíron en bici dende o instituto para realizar unha ruta por Burela duns 13 km. Participaron unhas 50 persoas.

O día prestouse moi ben!!

ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES

Ruta histórica pola Mariña

Andrea Santos Pereiro e Damaris Popovici, 4º ESO

O alumnado de 4º de ESO A foi desde Burela ata os arredores de Ribadeo, parando en puntos intermedios, para facer fotografías co obxectivo de coñecer a Historia da Mariña.

Comezaron o percorrido na igrexa de Cangas. Alí explicáronlles que é unha igrexa do s. XVII. Logo, chegaron á Casa de Reimunde en San Martiño. Trátase dunha casa grande dos s. XVIII-XIX con numerosas chemineas e unha gran galería.

Na Frouxeira viron os restos da fortaleza baixomedieval (s. XV) do mariscal Pardo de Cela. Despois disto, foron ver A Roda que é un círculo lítico que podería ser un *henge*. Visitaron tamén as cetarias de Rinlo e pasaron polo Castro das Grobas que é un castro que destaca pola súa estrutura defensiva de parapetos e foxos de grandes dimensións. Por último, foron ver as Pisadas do Encanto que son uns petróglifos podiformos.

Tamén os seus compañeiros de 4º de ESO B foron de ruta fotográfica, mais estes pola Mariña Occidental.

A primeira parada foi en Cabo Burela, situado no paseo marítimo da Marosa en Burela. A segunda parada foi para ver petróglifos en Rueta (Cervo). Trátase de gravados simbólicos feitos na rocha e datados aproximadamente entre os anos 1000 e 500 a. C. A seguinte parada foi no Pazo de Pedrosa, unha vivenda pertencente a unha familia nobre (descendentes do marqués de Pedrosa) construída no século XVI. Un pouco despois, paramos en San Tirso de Portocelo, un lugar con vestixios de diferentes épocas históricas. O quinto lugar visitado foi a Cova de San Xoán Vello, unha cova de orixe mineira antiga. O seguinte lugar que visitamos foi a espectacular Cova da doncela, una cova de orixe mineira, da que non se sabe a datación. E xa para ir rematando a ruta, dirixímonos á Mámoa de Guilán, un enterramento prehistórico no concello de Xove. E a última visita foi á Fundición de Sargadelos, un complexo siderúrxico de fins do s. XVIII, a primeira siderurxia privada de España.

Ao rematar, volvemos á casa claramente convencidos de que, aínda que parte dos mariñáns non a coñecen, a Mariña ten Historia, e moita.

ATIVIDADES EXTRAESCOLARES

O Revertedoiro
(Santo Estevo do Ermo-Barreiros)

Cargadoiro da Insua (Viveiro)

Baifeira do Mariscal na Frouxeira

Casa do Penelo (Reinante)

Cova da Doncela (Viveiro)

Pia de Cabo Burela

ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES

Yaiza Rivas Rivas, 4º ESO

O pasado domingo 29 de abril o alumnado de 4º de ESO do IES Perdouro subímonos a un autobús rumbo ao aeroporto de Asturias para comezar unha nova experiencia todos xuntos. Saímos ás seis e media da mañá da estación de Burela e chegamos ao aeroporto sobre as dez para poder ter tempo de facturar e tomar un bocadillo antes de emprender o voo.

Cando chegou a hora de subirse ao avión iamos todos moi nerviosos, uns máis ca outros, xa que para moitos de nós era a nosa primeira vez voando. Tivemos un voo moi tranquilo e sen ningún problema, pero cunhas pequenas turbulencias. Despois de case hora e media, chegamos ao aeroporto de Stansted e collemos un autobús ata o hotel, xa que o aeroporto se encontra ás aforas de Londres.

A pesar de ir algo cansos pola viaxe, iamos moi emocionados e con moitas ganas de coñecer a cidade. Cando chegamos ao hotel, repartíronnos as habitacións para deixar as maletas e poñer rumbo á rúa para visitar distintos lugares.

O primeiro día chegamos un pouco xustos de tempo, entón só puidemos coñecer os arredores do hotel, comprar o xantar nun pequeno supermercado, comer en Russel Square e comprar as tarxetas para o metro.

Fomos a moitos sitios moi interesantes e moi bonitos. Visitamos Leicester Square, Chinatown, Covent Garden, Piccadilly Street, o London Eye, o British Museum, o Natural History Museum... e moito máis. O máis divertido era que para non perdernos iamos en pequenos grupos nos cales cada un tiña asinado un número que tiña que dicir en voz alta, ao entrar e saír do metro, para que os profesores vira que estabamos todos e seguir a viaxe. Para despedirnos de Londres, cando acabamos de cear ú último día, puxémonos a cantar cancións galegas en Leicester Square.

Sen dúbida, o que máis me gustou desta viaxe foi a experiencia no London Eye, xa que as vistas eran espectaculares. Sen dúbida, o máis recomendable.

Tamén me gustou moito o compañeirismo e o bo ambiente que se respiraba, tanto entre nós coma cos profesores.

ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES

XIV INTERCAM

COLLÈGE PIERRE OLIVIER M

16 - 29 de a

RE COEUR

DISNEYLAND

BATEAU-MOUCHE

NOTRE DAME

VENUS DE MILO

BIO A FRANCIA

VALHERBE - CHATEAUBOURG
April de 2018

BRETAGNE

RENNES

ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES

Noah Posada Strochinski, 3º ESO

O día 16 de abril, os alumnos de 3º de ESO realizamos unha viaxe a Francia. Saímos de Burela sobre as dez da noite e estabamos todos moi ansiosos por chegar. A viaxe de ida resultou agradable e paramos de vez en cando en áreas de servizo. Paramos en Nantes para xantar; aí tivemos tempo libre para visitar a cidade natal de Xulio Verne e o seu castelo. Chegamos a Châteaubourg pola tarde e cada un foise co seu correspondente. No meu caso viñéronme recoller o pai e a miña correspondente. Chegamos á casa e sorprendeume a amabilidade da familia.

O día seguinte fomos visitar o instituto e tivemos a tarde libre. O xoves dirixímonos cara a Rennes; encantoume esta cidade. Era bastante grande e tiña lugares moi bonitos como o parque do Thabor onde comemos.

O venres fomos a Saint Malo, cidade dos corsarios, cos franceses. Nina e mais eu collemos sempre o autobús para ir ata o colexio. Sorprendeume que os autobuses foran distintos aos de aquí e que fora tanta xente. En Saint Malo visitamos varios lugares moi bonitos e pasamos a tarde xogando na praia.

A fin de semana paseina moi ben. O sábado pola tarde fomos ao centro comercial a Rennes e, pola noite, a patinar sobre xeo con Sergio e Léa. Foi moi divertido. O domingo fomos escalar nas árbores e a verdade é que foi unha experiencia fisicamente esgotadora.

Os días seguiron transcorrendo moi ben e chegou o día de ir a París. Chegamos e fomos á catedral Notre Dame, ao museo do Louvre. Foi moi interesante poder ver obras tan famosas e con gran valor artístico. Logo, realizamos un paseo en barca polo río Sena, que foi moi bonito porque iamos atravesando todo París. A continuación, dirixímonos ata o Trocadero, onde estivemos un anaco vendo a Torre Eiffel e sacándonos fotos.

Ao día seguinte tocaba Disneyland París. Era moito máis grande do que imaxinaba e subínme en varias atraccións. Foi un dos mellores días.

O último día subímonos á Torre Eiffel. Sempre tiven moitas ganas de ir. É moito máis grande do que imaxinaba e as vistas desde o terceiro andar eran increíbles.

Creo que este último día por París foi o día no que máis veces collín o metro. Visitamos moitos lugares da cidade da luz e encantáronme todos. Tivemos tempo libre para ir dar un paseo polos Campos Eliseos e comprar.

Foi unha viaxe estupenda, paseino xenial e, sen dúbida, volvería repetila.

Obradoiro da Prehistoria

Cloe Vizoso Rocha e Nicolás Sixto Guisasola, 1º ESO

O pasado 23 de abril os alumnos e alumnas de 1º de ESO baixamos á biblioteca do instituto para aprender moitas cousas interesantes sobre a Prehistoria.

Dúas arqueólogas de GaliPat Servizos Culturais foron as encargadas de explicarnos a evolución do home ao longo da prehistoria e as etapas polas que foi pasando.

Ensináronnos como se alimentaban os nosos antepasados, os tipos de lanzas que utilizaban etc. Mostráronnos as ferramentas destes primeiros homínidos, os materiais que empregaban e de que xeito podían facelo, os materiais que utilizaban para elaborar as lanzas e os métodos para que foran máis efectivas. Soubemos como pasaban dunha lanza con punta de madeira a unha de pedra, unha de óso e despois ás frechas. Vimos diferentes pigmentos que manchaban moito e que tiñan diferentes usos.

Na segunda parte do obradoiro, subimos á pista do instituto e alí imitamos a caza dun cervo cunha lanza e un propulsor. Case ninguén o conseguiu porque era moi difícil.

Foi un obradoiro moi divertido.

ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES

ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES

INTERCAMBIO CON SANTA COMBA

Paula Enríquez Barcia, 2º ESO

Venres, día 4 de maio. Alumnas e alumnos de 2º de ESO estabamos con inquietude porque íamos recibir o grupo dos nosos correspondentes do IES Terra de Xallas, de Santa Comba, cos que xa con antelación tiveramos contacto grazas aos Equipos de Dinamización da Lingua Galega dos dous centros, dado que nos xa viaxáramos a Santa Comba.

O profesorado dos dous institutos colaborou para que isto fose posible e as actividades conxuntas que estaban programadas favorecían as relacións entre todas e todos nós.

A expedición convidada saíra pola mañanciña, ben cedo, de Santa Comba, e desprazáronse en autobús ata o noso centro, no que fixeron un pequeno descanso cando chegaron. A continuación, pouco antes do mediodía, foron coñecer a Real Fábrica de Sargadelos, situada no veciño concello de Cervo e alí recibíunos en forma de estatua D. Antonio Raimundo Ibáñez, creador da factoría alá polo século XVIII. En directo, contemplaron as cores das pezas creadas en Sargadelos que, tras unha crise importante, volve a rexurdir cunha grande expansión nacional e internacional.

De regreso a Burela, non puideron facer unha parada no mirador do Monte Castelo por falta de tempo. Foi pena que deixasen de ver a vila como unha especie de alfombra estendéndose á beira do mar.

Ás dúas da tarde na biblioteca celebrouse a recepción do grupo de Santa Comba. Participaron o alcalde (Alfredo Llano), o director (Santiago Pérez), Neves Cando e Miruca Parga, profesoras do noso centro implicadas neste intercambio no que compartimos diferentes formas de expresión e de comunicación. En fin: culturas diferentes en convivencia. Todos aprendemos de todos.

A iso das 14:30h, fixémoslles calar ás nosas tripas, sentando a comer unha rica tortilla, un saboroso pastelón, croquetas, pizzas, milanesa con patacas e distintas sobremesas. Como despois de xantar había que alixeirar o estómago, levámoslos coñecer a praia urbana, desde onde puideron observar o noso novo faro da Pena Burela.

Posteriormente, fomos á lonxa, onde nos ensinaron todo o peixe. Ao final, fixemos unha camiñata ata a zona do Perdouro e encantados quedaron de estaren cerquiña da chamada Igrexa de Coedo. Alí, sacamos fotos que invadiron o Instagram e que mostran o ben que o pasamos.

Entrevista a Ana Carreira

Laura Rodríguez, Laura García, María Lestao e Irene Basanta, 1º ESO
Transcripción de Yaiza Rivas, Andrea Santos e Laura Rodríguez

Ana Carreira é actriz e dramaturga e é unha das protagonistas na representación de *Leonardo e os fontaneiros*, adaptación ao teatro da obra narrativa do mesmo nome de María Victoria Moreno.

A idea desta obra era representar un pouco as trasnadas dos nenos, pero falando desde o futuro, porque vosoutros en realidade representades a Begoña e a Antón falando do que fixeron no pasado, cando eran nenos.

Pois si, moi ben visto. Nós facémolo así dende o principio porque, ao ser adultos, se nos vestísemos de nenos quedaría un pouco raro, non? Porque non parecemos nenos. Pero se nos presentamos así ao principio como Antón e Begoña no futuro, pois entón non pasa nada. Basicamente xogamos a iso, a que imos cara adiante e cara atrás, que é unha forma de facer teatro que está inventada hai moito tempo pero cun toque máis moderno. Non é tan lineal como outras formas de teatro e así tamén podemos utilizar outros recursos. Por exemplo, os bonecos que fixemos para que foran outros personaxes, porque nos gustaría ter a toda a clase de Leonardo e os fontaneiros, pero era imposible.

Custouvos moito interpretar a obra?

Interpretala non tanto, decidir como facela moitísimo porque era moi difícil poñela en forma de teatro, xa que hai moito monólogo. A min, que fago moitas cousas destas, foi a obra que máis me custou facer. Eu sempre me encargo da dramaturxia e o meu compañeiro sempre se encarga da escenografía e foinos bastante complicado porque tampouco vos queríamos poñer bonequiños como se forades nenos pequenos. Entón, tiñamos que xogar con outras cousas que se puideran mover porque nós imos por moitos sitios distintos de Galicia e era complicado.

Cantas representacións tedes que facer? Gústache moito o teu traballo?

En total unhas 75.

Moitísimo. O que máis me gusta é escribir as obras aínda que interpretar tamén me gusta moito.

Desde onde vides?

Nós somos de Lugo. Eu vivo en Lugo, normalmente, e el vive en Cangas do Morrazo. Eu nas épocas de xira ou estou en Lugo ou en Vigo ou onde lle cadra. Normalmente estamos pola zona do sur.

Dentro das obras que facedes, á parte do guión, tedes partes improvisadas?

Cando ensaiamos, improvisamos cousas, pero despois as cousas falas mellor ou peor, pero en realidade aquí non improvisamos. Iso da xente que di: " Eu improviso." Non, a improvisación está ben para crear, antes dos ensaios, ou para solucionar un problema, porque ás veces pasan cousas e para que vós non vos decatedes, temos que improvisar, pero polo xeral non está improvisado.

Que foi o que máis vos gustou da obra *Leonardo e os fontaneiros*?

A min, as trasnadas. Eu era peor ca iso e non era moi traste. Pero, así entre nós, as trasnadas foi o que máis nos gustou, e poder cambiar de personaxe. Ao facelo desta maneira: estar facendo agora un personaxe, despois outro e outro, é cansado pero é moi divertido. Pero sobre todo iso, as trasnadas.

Porque así resulta ademais máis divertido porque, efectivamente, algunhas partes do libro son tristes.

Claro, porque está a parte triste, pero a vida ten todo, tristeza e alegría. Eu prefiro quedarme coa alegría.

Facultade de Informática

Lucía López, Mirella Ramos e Elena Enríquez, 1º BAC

O día 26 de abril o alumnado de 1º BAC do IES Perdouro realizou unha visita á Coruña. O noso guía ese día foi Óscar Pedreira, vicedecano de Organización Académica. Explicounos un pouco en que consistía o Grao de Informática e despois fixemos un percorrido pola Facultade. Unha vez rematada esta visita, agradecémoslle a Óscar que nos permitise experimentar ese ambiente universitario e partimos cara á nosa seguinte parada.

Ás 12:45h visitamos o Arquivo do Reino de Galicia, que se atopa na cidade da Coruña. As funcións principais deste Arquivo son recoller a documentación que xera a Administración, organizar ese material e mantelo en bo estado. Despois ensináronnos o laboratorio de restauración onde nos explicaron como se facía o papel antigamente. Foi esta unha visita moi entretida e soubemos que todo isto se pode estudar na Escola Superior de Conservación e Restauración de Bens Culturais.

Pola tarde, dirixímonos ao Castelo de San Antón. Na baía da Coruña hai un illote chamado "A Pena Grande", onde se construíu unha fortaleza. Antes do Renacemento foi un hospital cunha capela dedicada a San Antón onde se atendían enfermos ou navegantes con enfermidades infecciosas. Durante o reinado de Filipe II comezou a construírse o castelo para a defensa da baía. Dende finais do século XVII até mediados do século XX a fortaleza foi utilizada como cárcere no que había tanto delinquentes comúns coma presos políticos. Hoxe é un museo.

A Mariña pensando en feminino

Cloe Vizoso Rocha, 1º ESO

Este ano, no mes de maio, coma noutros cursos, a microrrede de bibliotecas da Mariña fixo unha exposición en Viveiro. Esta estivo formada polos traballos dos alumnos de centros da Mariña; este ano o tema foi "a Mariña pensando en feminino".

O noso centro decidiu escribir cen palabras femininas relacionadas coa Mariña. Antón, ex-profesor de Relixión, fixo o primeiro listado de palabras pero, como non eran suficientes, os alumnos de 2º de ESO fixeron unhas fichas coa finalidade de conseguir máis palabras. Tamén colaboraron Miruca, María José Andión, Maribel e Bernardo.

Tras conseguir as cen palabras, Karina fixo unhas plantillas de cores para que os alumnos de 1º de ESO, nas horas de lingua castelá e lingua galega, buscaran información e unha imaxe da palabra que lles tocase. Os alumnos de 4º de ESO pegaron as fotos nas plantillas e os de 3º de ESO pegaron as plantillas entre si para formar un mural con todas elas.

Os temas aos que se referían as palabras que se utilizaron eran: accidentes xeográficos, montes, illas, mulleres destacadas, festas, gastronomía...

Persoalmente, pareceume unha actividade que mereceu a pena facer, porque o mural quedou precioso e era moi impactante ver as cen palabras xuntas nunha mesma parede.

ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES

Patakas Bravas no Luar da TVG

Lucía Rivas Ramos, ex-alumna

O día 11 de maio unha expedición de Burela fixo unha viaxe a Montouto (Teo) para acompañar o grupo musical Patakas Bravas no Luar da TVG. Ás seis e media da tarde chegamos ao Plató 1000 e pouco despois os músicos xa subiran ao escenario para facer o ensaio.

Como había tempo suficiente, desprazámonos ao centro de Santiago de Compostela, porque a cidade estaba nas festas da Ascensión. Paseamos polas rúas e fomos á Alameda. Subimos na noria e fixemos fotos en Santa Susana e na Praza do Obradoiro. Na subida a San Martiño Pinario estaba tocando un gaiteiro e o grupo das Patakas Bravas púxose a cantar acompañándoo mentres interpretaba a "Carolina".

Con esa alegría no corpo, subimos de novo a Montouto. A xente da música tiña fame. Foi moi fácil escoller o menú e comémolo nun visto e non visto. Despois maquilláronos e vestíronse de gala para a actuación. Eu fun encantada e recollín a reportaxe gráfica. Era a primeira vez que ía ao Luar, o programa que vexo cada venres na televisión. Encantoume ver desde dentro como se fai en directo. Oxalá volvamos algunha outra vez.

Quero dar as grazas ao grupo Patakas Bravas por contar comigo e a Proxecto Neo por manterme ligada ao instituto despois de vinte anos.

**PROXECTO
NEO**

**RADIO
ESCOLAR**

107.7

**MÉRCORES
17H-18H**

Radio Burela
107.7 FM

Facebook icon
Twitter icon

Brixida Pino

Antonio Blanco López, xefe dpto. de Xeografía e Historia

Ao comezo do curso que remata, 2017-18, despediuse do seu labor docente, a nosa compañeira Bríxida Pino Lestao.

Bríxida diplomouse en 1979 en Maxisterio e pouco tempo despois, en 1982, obtivo a licenciatura en Xeografía e Historia. Exerceu inicialmente como mestra en diferentes colexios. Despois de varios destinos, en 1997 recalou finalmente no IES Perdouro. Bríxida participou activamente na vida académica e, como xefa do Departamento, foi moi activa na dignificación e defensa das ciencias sociais no centro.

Desexámoslle unha longa e proveitosa etapa de xubilación, que lle permita desenvolver todas aquelas actividades e proxectos que as obrigas laborais non lle permitiron realizar no ámbito persoal e social e gozar desta nova etapa con saúde e bo ánimo.

José Luis Mariño

José Luis Fernández Pérez, xefe dpto. de Electrónica

Despois de trinta e sete anos de docencia, o 31 de xaneiro chegoulle a xubilación ao noso compañeiro José Luis Mariño Barrio (Lugo, 1957).

Durante estes anos, moitos foron os cambios dos que foi testemuña no IES Perdouro: a mellora e ampliación das instalacións, o paso da Formación Profesional á Ensinanza Secundaria, os cambios nas novas xeracións de rapaces... Ademais de profesor, titor e Xefe de Departamento tamén exerceu como Secretario do centro durante sete anos, sendo director Alfredo Llano.

Pero, como se soe dicir, "iso xa foi". Agora comeza unha nova etapa na súa vida, unha etapa que lle desexamos longa e chea de saúde e ledicia, na que poida gozar de máis tempo coa familia, que ben o merece, na que se esqueza dos horarios, pero non dos compañeiros.

O Correlingua en Mondoñedo

Celia Leivas Martínez, 1º ESO

O xoves 10 de maio o alumnado de 1º de ESO participou no Correlingua. Este ano celebrouse en Mondoñedo. Trátase dunha carreira ou un paseo a favor da lingua galega que ten lugar anualmente en todas as comarcas de Galicia coincidindo coa proximidade da celebración do Día das Letras Galegas.

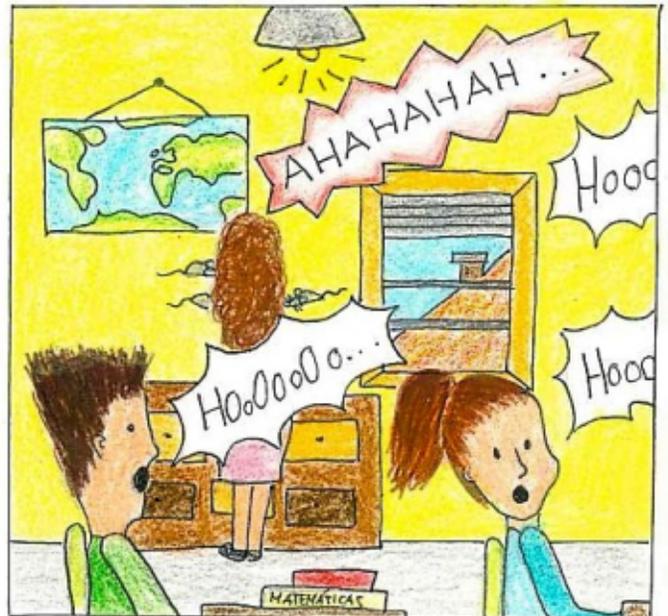
O percorrido podía facerse correndo ou andando. As persoas que ían correndo facían uns 3 km. En total eramos sobre unhas 1000 persoas. Os pais do alumnado de Mondoñedo e Benxa, o noso profesor de Educación Física, colaboraron coa organización da carreira.

Cando chegamos á Praza da Catedral, había un palco onde daban os premios e cantaban as persoas que ían actuar. "As Moreninhas" do noso instituto, como estabamos en Mondoñedo, cantaron "No niño novo do vento", un poema de Álvaro Cunqueiro musicado. Todos cantamos con elas o retrouso e acompañámolas co lema deste ano "A lingua non para", que elaboraron os nosos compañeiros de Reforzo de Lingua. Logo, tivemos algo de tempo libre para estar pola Praza e falar cos rapaces doutros centros. Despois, dirixímonos ao autobús no que fomos xogando e, cando chegamos, eran as dúas e era hora de irse cada un para a súa casa. Gustoume moito que este ano o Correlingua fora en Mondoñedo.

LEONARDO E OS

FONTANEIROS

O QUE ME GUSTA FACER

1º premio no XII concurso de relatos

Lin Vizoso López, 1º ESO C

Era unha mañá soleada e calorosa nunha vila chamada Viveiro, situada no norte de Galicia, en concreto na Mariña. Unha nena chamada Maruja Mallo, de 12 anos, estaba no colexio en clase de Plástica.

O profesor de Plástica estaba ensinándolles aos seus alumnos como facer o debuxo dunhas flores cando Maruja se deu conta de que o que a ela lle gustaba de verdade era a arte e o debuxo.

Cando chegou á súa casa, díxolles aos seus pais que ela quería ir a clases de debuxo para ser unha gran pintora. Os seus pais díxéronlle que, se quería, apuntábase a pintura pero que non se ía dedicar a iso.

Pasou o tempo e Maruja comezou a avanzar no debuxo e a arte. Sabía facer paisaxes, persoas, animais... e moitas cousas máis. Co tempo foi medrando e facéndose maior. Ela apuntábase no seu instituto a cursos de debuxo e ilustración e sempre os gañaba, o que lle facía seguir debuxando cada vez máis. Cando chegou a 1º de BAC tiña que saber o que quería estudar. Ela sabía que quería estudar arte, pero os seus pais díxéronlle que iso non tiña saída, xa que había que ser moi bo para ter un bo soldo. Ela púxose moi triste porque era o que ela quería facer dende que era unha nena e os seus pais díxéronlle que era mellor que estudara Enfermería ou Dereito, porque ela era moi lista e aplicada.

Maruja díxolles aos seus pais que ela ía escoller o bacharelato de artes e que non llo ían impedir. Entón, os pais de Maruja díxéronlle que se o facía, eles se negarían a pagarlle os estudos. Ela, toda enfadada, respondeu que trato feito, que os ía pagar cos cartos que lle deixara o seu avó Xoán.

Xoán era o avó que lle morrera había catro anos a Maruja. Estaban moi unidos e a Maruja afectoulle moito a súa perda. Xoán deixulle unha parte do seu diñeiro a Maruja.

E así foi, Maruja estudou o bacharelato de artes e aprobou a selectividade. Despois, foi estudar a Santiago de Compostela, onde máis tarde empezou a traballar nunha tenda que abriu ela mesma, chamada

“Unha pincelada”. Pouco a pouco foi gañando clientes ata facerse moi coñecida nesa cidade.

Un día presentouse a un concurso a nivel nacional no que quedou primeira. A partir diso, fíxose moi famosa, pero ela no fondo tiña un pouco de tristeza porque os seus pais non a apoiaran.

Un día foi a un programa de televisión a falar sobre a súa tenda e sobre o concurso. Foi alí onde ensinou un cadro chamado “Amor”.

Maruja dixo que ese cadro o fixera con quince anos, pensando nos seus pais. Tamén lle deu a volta, e por detrás do cadro estaba escrito:

“Nai, pai, quixen facer este cadro para vós, porque aínda que non me apoiádes nas miñas decisións, eu quero dicirvos que vos quero con todo o meu corazón”.

Despois, Maruja contou que ela quería regalarllo aos seus pais para facer as paces.

A MARIÑEIRA MÁIS GUAPA

2º premio no XII concurso de relatos

Antón Expósito Campo, 1º ESO B

Érase unha vez unha muller chamada Cristina, que era moi, moi guapa. Sempre quixo, de pequena, ser mariñeira, pero como era tan guapa, a xente dicía que non podía selo. Ela ten agora 24, fixo a carreira de Bioloxía mariña e vive en Burela. Todos os mozos andaban sempre detrás dela, pero iso non lle importaba nin o máis mínimo. Ela só se centraba no seu soño, ser mariñeira.

Un día decidiuse a ir facer as probas á Casa do Mar. Cando chegou, o rapaz que estaba alí díxolle:

- Ola guapa, a perruquería queda máis abaixo.

Isto sentoulle moi, pero que moi mal, pero como se non pasase nada contestoulle:

- Ola, quería facer as probas de acceso, para ser mariñeira.

- Vale, pero as mulleres guapas dedícanse a ser modelos, casar con alguén e ter fillos, non a isto.

PREMIOS A. C. OS MATOS

Agora si que se enfadou tanto que saíu, deu un portazo, e foise para a súa casa con ganas de chorar. Estaba farta de que a vulgaran só polo feito de ser guapa.

Foise para a súa casa chorando e polo camiño encontrouse a unha rapaza.

- Estás ben?

-...Non...- dixo Cristina entre choros.

- Que che pasou?

-...Nada...

- Explícate, que estou aquí para axudarche.

- Vale... a ver. Fun á Casa do Mar facer as probas de acceso para ser mariñeira e o que estaba alí díxome que as mulleres guapas non podían ser mariñeiros- explicouse Cristina.

- E pódese saber que fas aquí chorando por ese machista de merda? Vai agora mesmo poñer unha denuncia.

- Pe-pe-pero..., iso non sería demasiado?

- É o que merece, se queres vou contigo poñela. Por certo. Como te chamas?- preguntoulle a rapaza.

- Cristina.

- Eu Marina. Encantada.

Esa mesma tarde foron poñer a denuncia ao cuartel. Despois disto xa puido facer as probas.

Á mañá seguinte Marina quedou con Cristina para acompañala.

- Unha cousa, ti de que traballas?- preguntoulle Cristina.

- Eu son detective privado.

- Que chulada!- exclamou Cristina.

- Xa, iso parece, pero non hai moito que facer- respondeu Marina.

- Xa, normal. Entramos?

Dirixíronse ao mostrador e esta vez si, deixáronlle facer as probas. Ela saíu bastante contenta pero tiña que esperar uns días a que lle deran as notas.

Á semana seguinte foi ver as súas notas. Aprobou!! Entón chamou a Marina e foron tomar un café.

- Ola, mariñeira!!- exclamou Marina.

- Si!

- Cando vas empezar a traballar?

- Non sei..., pero estou tan feliz.

E, de súpeto, Marina acercóuselle e deulle un bico en toda a boca.

1º premio no XII concurso de poesía

Katerine Andrea Ortiz Cáceres, 1º ESO B

Esta muller

*Unha muller pode
calquera cousa facer,
e se é da Mariña
mil máis tamén.*

*Poden ir á canteira
e explorar,
poden noutras cousas
traballar,
poden a terra labrar
e sementés plantar.*

*Poden pescar no mar
ou nun río: dá igual.
Poden percebes coller,
ou se non, peixes tamén.*

*Como xa ves,
está muller
mil cousas pode facer
e, se queres, ti,
dela podes aprender.*

1º premio no X concurso de imaxes

Noemy Tavares Pereira Barbosa, 1º ESO A

PASATEMPOS

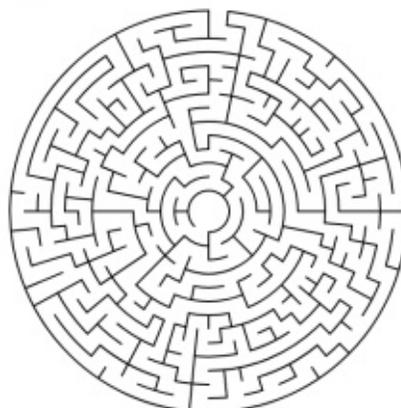

Laura Fernández Galán, 4º ESO

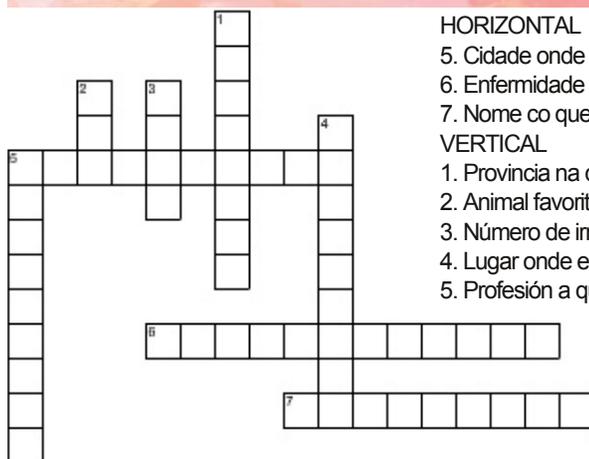
6 OBRAS DE M^A VICTORIA MORENO

DMAFESTANOF A IADOP
 UTAXNTCFPBE OIUEMZ
 YQYRTNUTC FEOCZGOQ
 ODISAMAPPYPYFGZOO
 JAMIADTTXAEHPYUZZ
 WHBLYXIJXAEUJUXQJ
 DOERFWIAVEUEYADLH
 ACWYÉWEBNRTXFNXEX
 QFOZYTOTVTDPADEM
 OUSEBTEIZRECYGIKY
 EEIKFVOMAWLYENSHB
 FLRFAOOFADOICÓHSU
 FOZIREIGKSPNEROIY
 JFHUDDQAEYUPYIOZP
 HUYQAMUDKDMWISBHE
 ELEXÍASDELUZREXEU
 OCATAVENTOSMAIUIP

LABIRINTO

ENCrucILLADO M^A VICTORIA MORENO

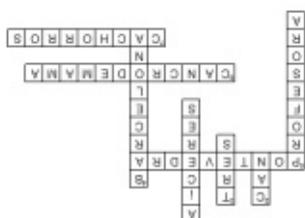
HORIZONTAL

- Cidade onde residiu a maior parte da súa vida
- Enfermidade que lle detectaron no 1997
- Nome co que chamaba aos seus alumnos

VERTICAL

- Provincia na que naceu
- Animal favorito
- Número de imáns
- Lugar onde estudou o bacharelato
- Profesión a que se adicaba

SOLUCIÓNS

DMAFESTANOF A IADOP
 UTAXNTCFPBE OIUEMZ
 YQYRTNUTC FEOCZGOQ
 ODISAMAPPYPYFGZOO
 JAMIADTTXAEHPYUZZ
 WHBLYXIJXAEUJUXQJ
 DOERFWIAVEUEYADLH
 ACWYÉWEBNRTXFNXEX
 QFOZYTOTVTDPADEM
 OUSEBTEIZRECYGIKY
 EEIKFVOMAWLYENSHB
 FLRFAOOFADOICÓHSU
 FOZIREIGKSPNEROIY
 JFHUDDQAEYUPYIOZP
 HUYQAMUDKDMWISBHE
 ELEXÍASDELUZREXEU
 OCATAVENTOSMAIUIP

LETRAS GALEGAS 2018

TRABALLOS REALIZADOS POLO ALUMNADO DE 4º ESO

AS LECCIÓN DE VIDA DE MARIA VICTORIA MORENO.

LETRAS GALEGAS 2018

A historia das mulleres está ategada de inxustizas e crueldades desde os tempos máis remotos.

María Victoria Moreno, Letras Galegas 2018

MORREN DE NONO OS QUE VIVEN XUNTOS SEN AMARSE. PERO OS QUE SE AMAN COMPARTEN LECIPIAS E TRISTURAS.

MARÍA VICTORIA MORENO
LETRAS GALEGAS 2018

“
Repara na inxustiza que supón a distribución de funcións que se fai hoxe entre homes e mulleres, que, ao fin, son simplemente persoas do mesmo rango.
”

María Victoria Moreno
Letras Galegas 2018

O ÚNICO QUE REALMENTE EXISTE É O PRESENTE E VIVIMOLO CASE SEN REPARAR NEL.

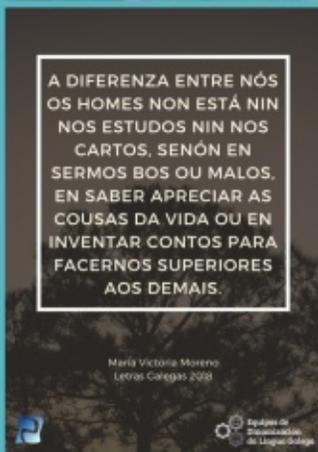
Esquecémo proxeitando as nosas vivencias cara ao pasado ou cara ao futuro.

María Victoria Moreno - Letras Galegas 2018

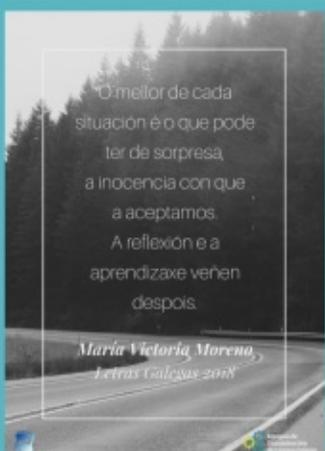
A DIFERENZA ENTRE NÓS OS HOMES NON ESTÁ NIN NOS ESTUDOS NIN NOS CARTOS, SENÓN EN SERMOS BOS OU MALOS. EN SABER APRECIAR AS COUSAS DA VIDA OU EN INVENTAR CONTOS PARA FACERNOS SUPERIORES AOS DEMAIS.

María Victoria Moreno
Letras Galegas 2018

“O mellor de cada situación é o que pode ter de sorpresa, a inocencia con que a aceptamos. A reflexión e a aprendizaxe veñen despois.”

María Victoria Moreno
Letras Galegas 2018

"OS LIBROS, ÁS VECES, PARECE QUE ESTÁN MORTOS E HAI QUE DARLES VIDA ESTABLECENDO A RELACIÓN ENTRE AS COUSAS QUE DIN E OS ACONTECEMENTOS DA VIDA REAL"

María Victoria Moreno
Letras galegas 2018

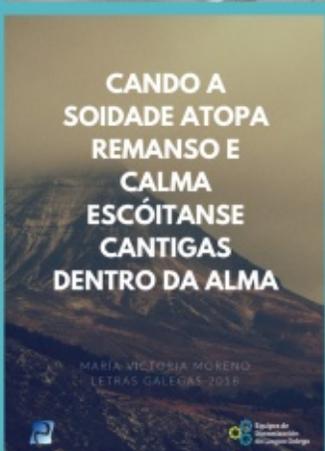
CACHORROS DA MIÑA ESPECIE, DE INTELIXENCIAS ESPERTAS, REBULDEIROS E CURIOSOS, QUE CONVERTESTES EN FESTA TANTAS HORAS DE TRABALLO DESTA TRANSGRESORA MESTRA.

MARÍA VICTORIA MORENO
LETRAS GALEGAS 2018

CANDO A SOIDADE ATOPA REMANSO E CALMA ESCÓITANSE CANTIGAS DENTRO DA ALMA

MARÍA VICTORIA MORENO
LETRAS GALEGAS 2018

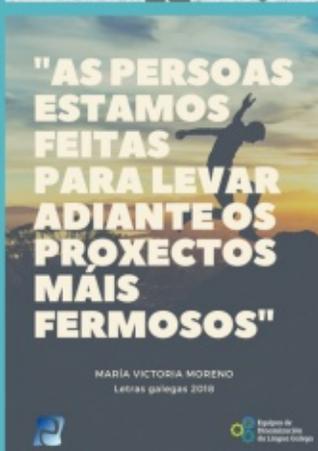
"O corazón, coma as cousas que se saben, coma os cartos que se guían, soamente serve para algo se se comparte cos demais."

MARÍA VICTORIA MORENO
LETRAS GALEGAS 2018

"AS PERSOAS ESTAMOS FEITAS PARA LEVAR ADIANTE OS PROXECTOS MAIS FERMOSES"

MARÍA VICTORIA MORENO
Letras galegas 2018

Orla 2º Bacharelato

Karina Parga Chao

Chegou o momento da despedida depois de 6 anos de convívio. Sorte, rapazas e rapaces!!

María Balseiro Tejedor, Pablo Balseiro Tejedor, Andrea Barro Rodríguez, Alba Carreiras Cabarcos, Rubén Castro Lorenzo, Mario Cordido García, Alejandro Esquerdeiro Cabarcos, Iria Fernández Rubal, Sara Galdo Villarquide, Itziar García Cruz, Tania Gómez Míguez, Diego Larrosa Tabárez, Antía López Galdo, Manuel Martínez Díaz, Luis Miguel Nieto Fraga, Víctor Pedreira Blanco, Leticia de Pedro Martínez, Andrés Pernas Maseda, Alberto Quelle Gómez, José Eduardo Roca Strochinski, Pablo Vila Quelle, Claudia Abad García, María Areán Maseda, David Ben Rivas, Iria Fernández Domínguez, Sara Fernández García, Álvaro Fernández Yáñez, Marta García García, Clara Iglesias Fernández, Lara Lage Castro, Ana Liñán Rabost, Jorge Méndez Insua, Ana Novoa Paz, Claudia Fiorella Olaya Saavedra, Miguel Otero Cayón, Romina Belén Pereira Trillo, Rocío Rodríguez Reigosa, Floricia Ester dos Santos Ferreira Semedo, Aitana Vázquez Cociña e Hugo Vizoso Rocha.

Parabéns para todas e todos. Especialmente para Antía e Iria que levan matrícula de honra.

OFERTA EDUCATIVA 2018-2019

IES Perdouro

ESO

BACHARELATO

FORMACIÓN PROFESIONAL BÁSICA
· FABRICACIÓN E MONTAXE

CICLOS FORMATIVOS DE GRAO MEDIO

- INSTALACIÓNS DE TELECOMUNICACIÓNS
- MECANIZADO
- PEITEADO E COSMÉTICA CAPILAR
- XESTIÓN ADMINISTRATIVA

CICLO FORMATIVO DE GRAO SUPERIOR

- ADMINISTRACIÓN E FINANZAS

MATRÍCULA ESO e BAC: do 25 de xuño ao 10 de xullo e do 1 ao 10 de setembro

CICLOS FORMATIVOS DE FORMACIÓN PROFESIONAL GRAO MEDIO E SUPERIOR

Admisión: do 17 de xuño ao 2 de xullo e do 1 ao 11 de setembro

FORMACIÓN PROFESIONAL BÁSICA Admisión: do 1 ao 10 de setembro

IES Perdouro

Rúa do Instituto s/n 27 880 Burela

Tel.: 982 87 01 02 ies.perdouro@edu.xunta.es

www.iesperdouro.gal

ESO - Formación Profesional Básica - Bacharelato - Formación Profesional

PROXECTO
ABALAR

Erasmus+

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

FONDO SOCIAL EUROPEO
"O FSE inviste no teu futuro"

<http://www.edu.xunta.es/fp>

e tamén celebramos ...

Equipos de Dinamización da Lingua Galega